

Делегація Венчурного фонду "Borsch Ventures"

А. Олійник і Є. Уткін

2 жовтня 2015 року НТУУ "КПІ" відвідали партнери Венчурного фонду "Borsch Ventures" Євген Уткін і Алла Олійник.

У зустрічі з ними взяли участь ректор НТУУ "КПІ" академік НАН України Михайло Згуровський, директор НМК ІПО Інна Малюкова, генеральний директор Наукового парку "Київська політехніка" Ярослав Кологривов та інші.

Євген Уткін – відомий український підприємець, президент інвестиційного холдингу KM Core. Спонсорував гуманітарні проекти (Дім культури і освіти "Майстер-клас", фестиваль ГОГОЛЬ Fest, джазові концерти та ін.), нині значні сили і кошти вкладає в інноваційні проекти та розробки. Ініціював створення Мережевого кластеру високих технологій, грантового фонду "Борщ Foundation". Є партнером Венчурного фонду "Borsch Ventures".

Під час зустрічі Михайло Згуровський виступив з презентацією інноваційної екосистеми НТУУ "КПІ", висловив своє бачення та пропозиції щодо об'єднання зусиль науки і бізнесу. У свою чергу Євген Володимирович оцінив високий науковий потенціал університету, підкреслив, що після детального аналізу можливостей КПІ будуть намічені цілком конкретні напрями співробітництва у впровадженні перспективних науково-технічних розробок.

Гості також відвідали Спільний навчально-науковий центр КПІ та компанії "Прогрестех-Україна", відкритий на базі Механіко-машинобудівного інституту КПІ, Центр рентгеноструктурного аналізу Rigaku, Центр електронної мікроскопії та інші лабораторії інженерно-фізичного факультету, а також Науковий парк "Київська політехніка".

Інф. "КПІ"

На засіданні Вченої ради

5 жовтня 2015 р. відбулося чергове засідання Вченої ради університету. Розпочалося воно поздоровленням ювілярів: завідувача кафедри конструювання верстатів та машин д.т.н., проф. В.Б.Струтинського, проф. каф. прикладної гідроаеромеханіки та механотроніки д.т.н., проф. О.М. Яхна, директора ММІ д.т.н., проф. М.І.Бобира, доцента каф. ливарного виробництва чорних та кольорових металів к.т.н., доц. Л.М.Сиропоршнева і завідувача кафедри математичного аналізу та теорії ймовірностей д.ф.-м.н., проф. О.І.Клесова.

Основним питанням порядку денного була інформація про підсумки проведення оздоровчого сезону 2015 року. Доповідав начальник управління програм перспективного розвитку та соціального забезпечення С.А.Огінський. Сергій Анатолійович зазначив, що з метою вдосконалення системи оздоровлення працівників і студентів університету наказом ректора від 26 листопада 2014 року №4-591 "Про зміну структури університету" у складі департаменту перспективного розвитку було створено відділ соціального забезпечення та сайт, який відвідали більше 30000 користувачів. Також було повідомлено про те, що вжиті заходи підвищили рівень конкурентоспроможності оздоровчих підрозділів на ринку оздоровчих послуг і забезпечили значний попит на послуги з оздоровлення. Що, у свою чергу, значно підвищило рівень рентабельності оздоровчих підрозділів. Крім того, з метою подальшого вдосконалення системи оздоровлення НТУУ "КПІ" у 2016 р., за рішенням ректора впроваджено окремий субрахунок для оздоровчих підрозділів.

Після цього були розглянуті конкурсні питання і поточні справи, зокрема затверджено склад Комісії з впровадження 3-рівневої підготовки фахівців з вищою освітою. До складу Комісії увійшли: проректор з перспективного розвитку О.М. Новіков, проректор з навчально-виховної роботи П.О.Киричок, директор ММІ М.І.Бобир, декан ФЕЛ В.Я.Жуйков, декан ПФФ Г.С.Тимчик, декан ХТФ І.М.Астрелін, декан ІФФ П.І. Лобода, декан ФСП А.А. Мельниченко та заступник першого проректора С.П. Гожій (секретар комісії). Очолив комісію перший проректор Ю.І. Якименко.

Також було обговорено питання щодо увічнення пам'яті авіаконструкторів – Д.Лі. Томашевича та О.М. Граціанського у меморіальній галереї видатних політехніків.

А.А. Мельниченко, вчений секретар НТУУ "КПІ"

Зустріч з очільниками Британської Ради в Україні

Про нові програми вивчення англійської мови і не лише про них йшла мова під час зустрічі очільників Британської Ради в Україні з керівництвом НТУУ "КПІ".

Зустріч ця відбулася 2 жовтня. До КПІ завітали директор Британської Ради в Україні Саймон Вільямс, його заступник Наташа Василюк і керівник навчальних програм Людмила Таценко. Спілкувалися з гостями ректор НТУУ "КПІ" академік НАН України Михайло Згуровський, перший проректор академік НАН України Юрій Якименко, проректор з міжнародних зв'язків член-кореспондент НАН України Сергій Сидоренко, директор Центру міжнародної освіти КПІ Володимир Коваль та інші.

Ректор розповів гостям про традиції університету та про шляхи, якими прямує університет як визнаний лідер впровадження в навчально-наукову діяльність інноваційних програм. Звичайно, не обійшов він увагою і створену в університеті екосистему "Sikorsky Challenge" та фестиваль інноваційних проектів під такою самою назвою, який небагато уже вчетверте відбудеться в університеті. Учасники розмови згадали й про те, що історія діяльності Британської Ради в Україні розпочиналася саме з КПІ, адже тут розташовувався перший офіс українського відділення British Council, і саме сюди впродовж майже 10 років приходили учасники різноманітних освітніх та інших проектів, які вона реалізовувала.

Учасники зустрічі, чи радше, наради про напрями можливої співпраці, обговорили також два важливі питання.

Перше – про започаткування в КПІ курсів удосконалення англійської мови для викладачів випускових кафедр. Це дасть змогу розпочати викладання профільних дисциплін англійською мовою як для іноземних, так і для українських студентів. Приблизно 50 наших викладачів зможуть поглибити свої знання англійської у відповідних професійних галузях. Вони і стануть зас-

40 українських вишів. Під словом "лідери" маються на увазі найактивніші і найталановитіші представники управлінської, академічної та студентської спільнот. По 5-7 таких людей з кожного університету після проходження навчання мають відігравати роль лідерів розвитку потенціалу університету, носіїв ідей реформ і напрямів, у яких їх слід реалізовувати. Участь у цій програмі, до речі, надасть нам унікальний шанс значно підвищити власні позиції в міжнародних рейтингах університетів.

Незабаром, уже в жовтні цього року, буде оголошено конкурс заявок та відбір 10 університетів для участі у першому етапі програми, який проходитиме з лютого 2016 по лютий 2017 років. Британська Рада надасть певну кількість грантів, аби кожен український виш знайшов для підтримки в роботі над проектом британський університет, що відповідає його профілю.

Програма, як сказано вище, розрахована на 3 роки. Тож у 2018 році очікуються такі результати від її реалізації: створення національної мережі фахівців, які будуть тією рушійною силою, що забезпечуватиме впровадження системних змін у своїх університетах; налагодження між 40 українськими і 40 британськими вищими навчальними закладами партнерських обмінів; запровадження механізмів поширення, співпраці та обміну ефективними практиками розвитку лідерського потенціалу; ефективне застосування лідерського потенціалу в системі вищої освіти України та окремих університетів тощо.

Дмитро Стефанович

Під час зустрічі

новниками програм викладання спеціальних курсів англійською мовою в нашому університеті. Це відкриває перед КПІ широкі перспективи, оскільки завдяки цьому університет може вийти на міжнародний трансфер освітніх послуг. Власне, рішення про впровадження такої англомовної підготовки давно вже ухвалено, але реальність поки що відстає від задекларованих у ньому намірів, тому й такою важливою є для університету участь у такому проекті.

Не менш цікавою є друга програма, про яку йшлося на зустрічі, – програма розвитку лідерського потенціалу університетів України. Усього в ній упродовж трьох років братимуть участь

СЬОГОДНІ В НОМЕРІ:

1 Зустріч з очільниками Британської Ради в Україні

На засіданні Вченої ради

2 Японські парламентарі у КПІ

Візит до Політехніки Опольської

Підготовка фахівців з енергозбереження

3 До 90-річчя кафедри ливарного виробництва

4 Літня школа проекту NETCENG

Презентація боліду Формула Студент КПІ

Квест-екскурсія першокурсників

Оголошення

УКРАЇНСЬКО-ЯПОНСЬКИЙ ЦЕНТР ІНФОРМУЄ

Депутати Палати представників Парламенту Японії у КПІ

Проректор НТУУ "КПІ" з міжнародних зв'язків Сергій Сидоренко, проректор НТУУ "КПІ" з наукової роботи Михайло Ільченко, директор Українсько-Японського центру Юрій Кушнар'єв, голова міжпарламентської Асоціації дружби "Україна-Японія", экс-міністр юстиції Японії, голова Спеціального комітету з питань розслідування у сфері ядерної енергетики Палати представників Парламенту Японії Морі Ейске (Ліберально-демократична партія Японії) та Посол Японії в Україні Шігекі Сумі

22 вересня 2015 року Українсько-Японський центр НТУУ "КПІ" відвідали депутати Палати представників Парламенту Японії, які входять до міжпарламентської Асоціації дружби "Україна-Японія", Моріяма Масахіто (Ліберально-демократична партія Японії), Тояма Кійохіко (партія "Нова Комейто"), Ідзумі Кенто (Демократична партія Японії) та Імаока Такеші (секретар Палати представників парламенту). Очоловав делегацію голова Міжпарламентської асоціації дружби "Україна-Японія", экс-міністр юстиції Японії, голова Спеціального комітету з питань розслідування у сфері ядерної енергетики Палати представників Парламенту Японії Морі Ейске (Ліберально-демократична партія Японії).

Директор Українсько-Японського центру Юрій Кушнар'єв ознайомив гостей з бібліотекою, фонд якої налічує близько 15 тис. матеріалів стосовно Японії, показав сучасно обладнані навчальні класи, виставкову залу, в якій були представлені роботи українського фотографа Максима Соломка,

зроблені під час його подорожей Японією. Прикрашали залу також композиції викладачів і студентів курсів ікебани школи Ікенобо. Викладач курсів Олена Капранова, у свою чергу, детально розповіла про квіткові композиції, які справили велике враження на японських депутатів. І, звичайно, не можна було залишатися байдужими, споглядаючи розмаїття кольорів і форм, які продемонстрували майстри-флористи української школи ікебани. Делегація також взяла участь у чайному дійстві, скуштувавши чай мача та японські солодощі, які приготувала викладач курсів чайної церемонії Ольга Сільницька.

Юрій Кушнар'єв розповів гостям історію створення Центру, окреслив подальші плани діяльності Центру як осередка культурних та публічних комунікацій між Україною та Японією. Після завершення зустрічі голова Національної науково-технологічної асоціації України Віктор Івченко ознайомив гостей з концепцією її діяльності, зробив презентацію проекту "Україна 2020:

майбутнє української економіки – економіка знань" та запропонував розвивати співпрацю в інноваційному напрямі.

А ввечері урочистий прийом від імені голови Національної науково-технологічної асоціації України Віктора Івченка на честь візиту в Україну делегації депутатів Палати представників Парламенту Японії – членів міжпарламентської Асоціації дружби "Україна-Японія" відбувся в урядовому Будинку прийомів.

Слід зазначити, що міжпарламентські контакти між Японією та Україною розпочалися в 1995 році, і саме тоді було створено Міжпарламентську асоціацію "Україна-Японія". Одним з її головних завдань є поглиблення дружніх відносин між парламентами двох країн, сприяння політичному діалогу, підтримка курсу ринкових реформ в Україні, розвиток потенційних можливостей співробітництва у промисловому секторі та сільському господарстві.

Анна Логвиненко,
менеджер проектів
УАЦ НТУУ "КПІ"

УКРАЇНСЬКО-ПОЛЬСЬКИЙ ЦЕНТР ІНФОРМУЄ

Візит до Політехніки Опольської

На запрошення керівництва Політехніки Опольської (м. Ополь, Польща) завідувач кафедри теоретичної та промислової теплотехніки (ТПТ) д.т.н., проф. Г.Б.Варламов з 15 по 18 вересня 2015 р. відвідав цей навчальний заклад. Він узяв участь у засіданні Сенату університету, на якому ректори політехнічних університетів сусідніх воєводств півдня Польщі ухвалили рішення про об'єднання університетів у консолідовану організацію "Академія Сілезіана". Під час візиту проф. Г.Б.Варламов мав низку зустрічей, у тому числі з ректорами університетів "Академії Сілезіана", де обговорювалися перспективи діяльності об'єднання.

Також проф. Г.Б.Варламов мав зустрічі з ректором Політехніки Опольської Марекотом Туцендорфом, проректорами й деканами факультетів, на яких обговорювалися питання навчальної й наукової співпраці. З керівником департаменту співробітництва та розвитку університету Анною Чабак було розглянуто перспективні напрями

співпраці в науковій сфері за Програмою ЄС "Горизонт-2020" щодо визначення основних наукових тем, університетів-партнерів з інших країн та умов подання проектів. Зокрема, йшлося про дві наукові теми, що стосуються наукових досліджень кафедри ТПТ з питань підвищення енергоекологічної ефективності спалювання органічних палив та впровадження інноваційної розробки створення газодизельної паливкової системи для потужних транспортних засобів.

Під час зустрічі з деканом факультету інженерії виробництва і логістики проф. Вальдемаром Скомудеком було обговорено питання реалізації спільного проекту з підвищення енергоекологічної ефективності потужних енергогенеруючих систем з використанням водневого палива та узгодження навчальних програм за спеціалізацією "Енергоекологічний менеджмент". Також було розглянуто

Під час робочої зустрічі в ректораті Політехніки Опольської

питання підготовки та видання спільних підручників для студентів і аспірантів з екологічних аспектів енерговиробництва в енергетичній галузі польською та англійською мовами, публікації спільних статей англійською мовою у виданнях з нуну-

льовим імпаکت-фактором, подання спільних патентів.

З керівниками міжнародного офісу, механічного факультету та факультету інженерії виробництва й логістики проаналізували можливості участі Політехніки Опольської у проекті, запропо-

нованому кафедрою теоретичної та промислової теплотехніки НТУУ "КПІ" за Програмою ERASMUS+ – "Спільне вдосконалення охорони навколишнього середовища", та пошуку партнерів з університетів Чехії, Німеччини й інших країн. Професор Г.Б.Варламов також ознайомився з сучасною навчальною та науковою базою університету, зокрема з обладнанням для проведення навчальних занять і наукових досліджень з оптимізації процесів спалювання органічного палива й різних сумішей у котлах комунального призначення.

На завершення візиту проф. Г.Б.Варламов та керівництво Політехніки Опольської домовилися, що кафедра ТПТ підготує відповідні виступи й пропозиції щодо можливої тематики спільних навчальних і наукових проектів та презентує їх науковцям Політехніки Опольської.

Інф. ТЕФ

Підготовка фахівців за спеціальністю "Ресурсоенергоефективні технології"

оволодіння новою спеціальністю. Докладну інформацію про спеціальність та її практичне застосування, алгоритм навчального процесу, перспективи працевлаштування учасникам надав директор Центру ресурсоефективного та чистого виробництва Ігор Шилович. Співробітник Центру Андрій Ворфоломєєв обговорив з групою розклад і час занять та інші робочі питання.

Спеціальність "Ресурсоенергоефективні технології" нині дуже затребувана. Адже однією з гострих проблем України є низька ефективність використання природних ресурсів у промисловості та житлово-комунальному господарстві. Зокрема, потенціал енергозбереження становить близько 30% від теперішнього рівня споживання енергії. Енергоаудитори та енергоменеджери

зможуть суттєво посприяти підприємствам у скороченні витрат енергоресурсів та коштів.

У програмі курсу – заняття з основ електротехніки, електропостачання, електроприводу, теплотехніки, гідравліки, екології, енергоаудиту, енергозбереження в системах електро- та тепlopостачання, будівлях та ін. Слухачі вивчатимуть основи ресурсоефективного та чистого виробництва, методику розробки та обґрунтування заходів щодо підвищення ресурсоенергоефективності, а також набудуть практичних навичок роботи з вимірювальними пристроями, що застосовуються при оцінюванні ресурсоенергоефективності.

За підсумками перепідготовки учасники отримають сертифікати Університету Нурланда, дипломи Міністерства закордонних

справ і Міністерства оборони Норвегії, сертифікати державного зразка про проходження професійної перепідготовки КПІ та сертифікати міжнародного зразка Центру ресурсоефективного та чистого виробництва від імені міжнародної організації UNIDO. Останні дають право проводити енергоаудит об'єктів, підписувати відповідні документи, що робить випускників затребуваними кваліфікованими фахівцями на сучасному ринку праці. Учасники проходять практику на реальних підприємствах, де набудуть практичних навичок роботи за новою спеціальністю.

Разом по Україні за даною спеціальністю розпочали заняття 15 навчальних груп у 12 ВНЗ.

За інф. Центру ресурсоефективного і чистого виробництва

Виступає І. Шилович

23 вересня на базі Центру ресурсоефективного та чистого виробництва та Інституту післядипломної освіти НТУУ "КПІ" відбулася перша зустріч учасників перепідготовки військовослужбовців за курсом підготовки фахівців за спеціальністю "Ресурсоенергоефективні технології" в рамках проекту "Україна-Норвегія".

Міжнародний проект "Україна-Норвегія", що фінансується Королівством Норвегія, має на меті сприяння соціальній адаптації офіцерів, які звільняються в запас, а також членів їх сімей. Організатором виконання проекту в Україні є Міжнародний фонд соціальної адаптації (МФСА), а виконавцями проекту – університети, підприємства, громадські організації ветеранів Збройних сил України. Партнером проекту з норвезької сторони є Університет Нурланда (м. Буде).

Слухачів привітав співробітник департаменту міжнародно-

го співробітництва НТУУ "КПІ" Євген Огородник, який розповів про університет і організаційні моменти, зокрема, про викладачів факультетів, які будуть залучатися до проведення перепідготовки. Президент МФСА Володимир Рубцов привітав слухачів з початком навчання і побажав їм успішної кар'єри після

До 90-річчя кафедри ливарного виробництва

Історія

Підготовка інженерів-ливарників у Київському політехнічному інституті розпочалася з перших років існування інституту. На хімічному відділенні в 1902 р. була організована кафедра металургії під керівництвом професора В.П.Жевського, а на механічному відділенні у 1910 р. – кафедра загальної технології металів під керівництвом професора М.А.Воропаєва. До 1925 р. по декілька інженерів-ливарників випускали в порядку дипломного проектування на останньому курсі механічного та хімічного факультетів.

Кафедру ливарної справи було створено в жовтні 1925 р. після розділення кафедри загальної технології металів. У 1925–1930 рр. кафедрою завідував професор К.С.Калиненко, в 1930–1941 рр. – професор Є.П.Бабиш.

Під час Великої Вітчизняної війни КПІ (на той час Київський індустріальний інститут) був евакуйований до Ташкента, де кафедрою завідував доцент П.Г.Березін. У 1944 р. інститут повернувся до Києва. Того ж року було створено новий – металургійний (нині – інженерно-фізичний) факультет. До його складу разом з кафедрою металургії сталі й промислових печей, металургії чавуну та теорії металургійних процесів, металознавства та термічної обробки увійшла кафедра ливарного виробництва. З часом назва кафедри змінювалась: кафедра машин і технології ливарного виробництва, кафедра ливарного виробництва чорних і кольорових металів.

Великий внесок у розвиток кафедри зробив заслужений діяч науки і техніки України, доктор технічних наук, професор К.І.Ващенко (1900–1992), який працював на кафедрі з 1930 по 1992 р., а в 1944–1974 рр. її очолював. У 1944–1959 рр. він одночасно був деканом металургійного факультету.

Професор К.І.Ващенко став засновником школи вчених-ливарників. Під його керівництвом було підготовлено шість докторів і близько 80 кандидатів технічних наук. Багато його учнів продовжують працювати в НТУУ "КПІ" і донині (М.І.Прилуцький, Г.Є.Федоров, В.І.Кривда, Л.М.Сиропоршнев, В.В.Зацарний, В.О.Косячков, О.І.Шейко, А.С.Кочешков та інші).

З 1974 по 1991 р. кафедрою завідував професор С.П.Дорошенко. За час своєї роботи він підготував чотирьох докторів і 27 кандидатів технічних наук, у т.ч. для Німеччини, Болгарії, Куби, В'єтнаму. Виданим у співавторстві монографії "Наливная формовка" (1980), "Формовочные материалы и смеси" (1990) досі залишаються найкращими вітчизняними підручниками і посібниками. Професор С.П.Дорошенко у 1998 р. був удостоєний звання "Заслужений професор НТУУ "КПІ", а з 2008 р. – довічної Державної стипендії Президента України видатним діячам освіти.

У 1991–2000 рр., у складних умовах переходу країни від планової економіки до ринку, кафедра працювала під керівництвом професора А.П.Сьомика, який на той час був і деканом факультету. За видатні досягнення в галузі вищої освіти Указом Президента України в 1998 р. йому було присвоєно почесне звання "Заслужений працівник народної освіти України".

З 2000 по 2005 рр. кафедрою завідував професор О.П.Макаревич. Результат його наукової діяль-

ності – понад 200 наукових публікацій, навчально-методичних розробок, авторських свідоцтв і патентів.

У 2005–2006 рр. в.о.завідувача кафедри був відмінник освіти України к.т.н., доцент Л.М.Сиропоршнев. Протягом 2006–2013 рр. кафедрою очолював д.т.н. В.Г.Могилатенко, а з червня 2013 р. в.о.завідувача кафедри є к.т.н., доцент А.С.Кочешков.

Кафедра готує інженерів зі спеціальності "Ливарне виробництво чорних та кольорових металів і сплавів". До 1941 року в КПІ було випущено 306 інженерів-ливарників, після 1941-го – більше 2400.

Нині на кафедрі працюють 26 співробітників, у тому числі три професори, 10 доцентів і один асистент. Кафедра характеризується високим ступенем лабораторної і практичної підготовки. Зокрема, 13 навчальних дисциплін доповнені лабораторними роботами, на яких проводять виготовлення ливарних форм, плавлення і заливання металу (сталі, чавуну, сплавів кольорових металів).

За кафедрою закріплено три спеціалізації. Перша із них – "Художнє та ювелірне литво" – заснована в 1994 р. Вона користується популярністю, щорічно понад 80% усіх студентів висловлюють бажання вивчати секрети ювелірної справи. Друга – "Технологія виготовлення литих стоматологічних та ортопедичних протезів" – була заснована в 1997 р., а набула розвитку після 2008 р. Третя, наймолодша спеціалізація – "Комп'ютеризація процесів ливарного виробництва". Заснована у 2011 р., перший випуск відбувся у 2013 р.

тацію, а ліцензія на підготовку фахівців діє до 2023 року.

За останні десять років підготовлено понад 500 бакалаврів, 380 спеціалістів та 120 магістрів.

Результати роботи викладачів кафедри відзначені на рівні університету. Зокрема, переможцями щорічних конкурсів "Викладач-дослідник" та "Молодий викладач-дослідник" ставали А.С.Кочешков (2006), М.М.Ямшинський (2006–2010), Р.В.Лютій (2012).

У свою чергу, за видатні заслуги в галузі підготовки висококваліфікованих спеціалістів ювелірної галузі всесвітній фонд Фаберже у 2012 р. нагородив доцента А.С.Кочешкова Почесним пам'ятним знаком "Орден Франца Петровича Бірбаума – Головного спеціаліста".

У штаті ливарної лабораторії навчальними майстрами працюють робітники найвищої кваліфікації, більшість із яких мають досвід роботи на заводах точного та художнього литва: М.О.Морозов, Є.О.Морозов, Д.Ю.Литвиненко, М.В.Кириленко, В.М.Благовєрний, В.Є.Білозерцев. Вони склали компанію видатним співробітникам, які впродовж усього життя виховують студентську молодь і допомагають розвиватися викладачам – це Д.Ф.Мацуєва та А.Т.Хоменко.

Це з їхніх золотих рук вийшли пам'ятники визначним вітчизняним діячам науки і техніки – засновнику вітчизняної школи зварювання Є.О.Патону, першому в Європі винахіднику ЕОМ С.О.Лебедеву, видатному математику М.П.Кравчуку, генеральному конструктору космічних ракет С.П.Корольову та багатьом іншим. Більшість із пам'ятників розташовані на тери-

серед вітчизняних колективів глибоко дослідив і розвинув цей сплав. Упродовж 50–60-х років ХХ століття під керівництвом професора К.І.Ващенка було виконано комплекс робіт стосовно технології отримання чавунів широкого гами властивостей і сфер застосування.

Наступним кардинальним кроком в удосконаленні технології виробництва виливків з високоміцного чавуну було перенесення процесу модифікування безпосередньо в ливарну форму. Внутрішньоформове модифікування чавуну було невідомо в СРСР до 1976 р., до робіт К.І.Ващенка і В.О.Косячкова.

Проривним напрямом роботи кафедри стало дослідження К.І.Ващенком і С.П.Дорошенком принципово нового класу формувальних сумішей – наливних (рідкорухомих) самотвердних (НСС або РСС) – і розроблення технології виготовлення з них ливарних стрижнів і форм. З цієї наукової проблематики кафедра займала провідну позицію в Радянському Союзі.

Значний цикл робіт присвячений створенню сталей для виливків особливо відповідального призначення. Л.І.Ростовцев, К.І.Ващенко, В.Я.Жук, В.О.Лютій розробили принципово нові сплави – ливарні жаростійкі хромоалюмінієві сталі для виробів, які працюють в агресивних середовищах за температур до 1250°C. При кафедрі в 1978 р. було створено галузеву науково-дослідну лабораторію зносостійких та жаростійких сплавів для теплоенергетичного обладнання Міненерго України.

Наприкінці 50-х років ХХ століття колектив у складі К.І.Ващенка, О.М.Фірстова та В.В.Жижченка розробив технологію виготовлення біметалевих виливків системи

На кафедрі завжди приділяють особливу увагу узагальненню наукової, навчальної, технічної інформації.

Зокрема, за період з 2005 по 2014 рр. опубліковано декілька фундаментальних наукових праць і нових сучасних навчальних посібників.

У 2005 році з'явилася монографія "Виробництво виливків із спеціальних сталей" (О.П.Макаревич, Г.Є.Федоров, Є.О.Платонов), а у 2013 р. – "Стальное литье" (Г.Є.Федоров, М.М.Ямшинський, Є.О.Платонов, Р.В.Лютій).

У 2008 р. побачили світ навчальні посібники "Опоки ливарні" (С.П.Дорошенко, Г.Є.Федоров, А.М.Фесенко, М.М.Ямшинський, М.А.Фесенко) і "Контроль якості продукції в машинобудуванні" (Г.Є.Федоров, А.М.Фесенко, М.М.Ямшинський, М.А.Фесенко), у 2010 р. – посібник "Ливарна гідравліка" (В.М.Дроб'язко, А.М.Фесенко, Р.В.Лютій, М.А.Фесенко), у 2011 р. – посібник "Теоретичні основи ливарного виробництва" (В.М.Дроб'язко, А.С.Кочешков, М.М.Ямшинський, В.Г.Могилатенко, О.І.Пonomаренко), що є базовим для підготовки ливарників. У 2012 р. було видано фундаментальний двотомний підручник "Проектування ливарних цехів" (Г.Є.Федоров, М.М.Ямшинський, В.Г.Могилатенко, О.І.Шинський, І.М.Гурія), а також у співавторстві з співробітниками кафедри технології і обладнання ливарного виробництва (ДДМА, м. Краматорськ) чотири томний термінологічний словник з ливарного виробництва обсягом майже 20 тисяч термінів (автори: С.П.Дорошенко, А.М.Фесенко, Р.В.Лютій, Г.Лойбе, О.А.Чайковський, М.М.Федоров, М.А.Фесенко).

Наукові розробки кафедри було відзначено п'ятьма медалями і дипломами ВДНГ СРСР і УРСР. П'ять співробітників кафедри стали лауреатами Премії КПІ. Одержано понад 200 авторських свідоцтв і патентів, опубліковано понад 1200 друкованих праць, у т.ч. більше 50 монографій і брошур, впроваджено у виробництво майже 100 нових розробок.

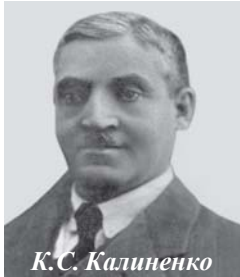
Досягнення студентів
У наукових дослідженнях активну участь беруть і студенти. Починаючи з 2009 р. кафедра проводить у травні щорічну Міжнародну науково-технічну конференцію "Нові матеріали і технології в машинобудуванні" і видає збірник тез, який вміщує від 60 до 100 доповідей, близько 20 з яких – результати дослідних робіт студентів кафедри.

Починаючи з 2008 р. студент-ливарники регулярно беруть участь у Всеукраїнській студентській олімпіаді з ливарного виробництва. Команда кафедри чотири рази займала третє місце, а в 2013 р. стала переможцем олімпіади. В особистому заліку студент В.Ю.Суменко посів 1-ше місце у 2010 р., студент Є.В.Козачук – 3-тє місце у 2012 р., студент М.Прокопчук посів 2-ге місце у 2013 р., а студент С.Мисюра – 2-ге місце у 2015 р.

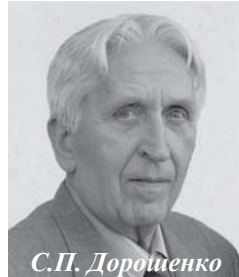
Студенти кафедри неодноразово ставали призерами Всеукраїнських конкурсів наукових робіт і магістерських дисертацій.

Шановуючи славетне минуле, науково-педагогічні працівники, навчальні майстри, інженери і аспіранти кафедри з величезною гордістю залишаються вірними обраній справі, відповідальними й впевненими у власних силах, гідними продовжувачами славних традицій наших попередників, вчителів і корифеїв.

*Р.В.Лютій, к.т.н., доц.,
В.А.Гнатюк, к.т.н.,
А.С.Кочешков, к.т.н., доц.*

К.С.Калиненко

С.П.Дорошенко

К.І.Ващенко

Колектив кафедри ливарного виробництва чорних і кольорових металів, жовтень 2015 р.

Останні десять років життєдіяльності колективу кафедри припали на період значних змін у системі вищої освіти України, подальшого зниження суспільної ролі технічної науки й поваги до неї, економічної та політичної нестабільності. Але кафедра гідно відповідала на поставлені часом виклики: виконала усі основні завдання, реалізувала стратегію розвитку, набула більшого досвіду та майстерності.

У рамках залучення до Болонського процесу з 2006 року "Ливарне виробництво" виділено в окремі бакалаврат. У 2013 році кафедра успішно пройшла акредита-

торії НТУУ "КПІ", а бронзова скульптура княгині Анни Ярославни, королеви Франції, прикрашає передмістя Парижа. Асоціація ливарників України нагородила кафедру дипломом за особливі досягнення в художньому литві.

Наукові здобутки
Співробітникам кафедри належить низка вагомих наукових здобутків, які одержали світове визнання.

Головним винаходом у галузі ливарного виробництва ще в 1949 році став модифікований магнієм високоміцний чавун з кулястим графітом. Колектив кафедри ливарного виробництва КПІ першим

чавун-алюміній. У ХХІ столітті першу у світі технологію отримання біметалевих виливків із чавуну методом модифікування базового розплаву в ливарній формі двома різнорідними модифікаторами винайшли та згодом вдосконалили доценти кафедри В.О.Косячков і М.А.Фесенко.

Співробітниками кафедри захищено 5 докторських дисертацій. Кількість присвоєних звань професора – 5, доцента – 25. У різні роки докторські дисертації захистили більше 30 випускників кафедри. Понад 140 випускників, аспірантів і співробітників захистили кандидатські дисертації.

Літня школа проекту NETCENG у Берліні

Літня школа проекту NETCENG (<http://netceng.eu>) за програмою TEMPUS відбулася 20–31 липня 2015 р. в Технічному університеті Берліна (Technical University of Berlin).

Мета проекту NETCENG – реформування третього циклу інженерної освіти в Білорусі, Росії, Україні. До консорціуму проекту входять університети зазначених країн, а також Німеччини, Великої Британії, Литви – загалом тринадцять вищих навчальних закладів.

Наш університет є координатором проекту від України (<http://faks.kpi.ua/office-of-international-affairs/international-projects.html>). У роботі Літньої школи від НТУУ "КПІ" участь взяли: доцент кафедри інформаційно-виміральної техніки, заступник декана ФАКС Ю.В.Бобков та провідний інженер кафедри теоретичної механіки, відповідальна за

Учасники Літньої школи

впровадження проекту NETCENG в нашому університеті Л.В.Стецюк.

До програми Літньої школи увійшли теоретичні та практичні заняття: "Елементи дистанційного зондування із космосу", "Теоретичні основи і концепція пристроїв дистанційного зондування", "Тренінг з теорії вирішення винахідницьких задач MTRIZ", "Робототехніка", які мають бути використані під час розробки навчальних матеріалів і документів третього циклу інженерної освіти.

Учасники Літньої школи також відвідали завод Volkswagen в м. Вольфсбург (VW Wolfsburg) та Airbus Group (formerly European Aeronautic Defence and Space Company) у м. Бремен; у вільний час побували в інших містах Німеччини, зокрема в Дрездені, а також у столиці Чехії м. Прага.

Л.В.Стецюк, координатор проекту NETCENG

Презентація боліда Формула Студент КПІ

7 жовтня 2015 р. в НТУУ "КПІ" відбулася презентація гоночного автомобіля класу Formula SAE, який було спроектовано і виготовлено студентами НТУУ "КПІ" під керівництвом завідувача кафедри інтегрованих технологій машинобудування ММІ доктора технічних наук, професора Віталія Пасічника.

Він і вів презентацію. Спершу представив команду, що працювала над болідом. Ось її склад: капітан команди – Іван Норкін (випускник ФЕЛ); технічний відділ: Стас Петін, Олександр Матвєєв, Олексій Скаун, Андрій Варцаба, Тарас Мельник (усі з ММІ), Вікторія Романенко (ЗФ), PR-відділ: Кирило Тепляков (випускник ФБМІ), Олексій Шимко (ФЕА), Олександр Зубарчук (ФБМІ), Володимир Юхимчук (ММІ), Сергій Пеліхов (ФБМІ), Наталія Сенченко (ММІ).

Віталій Пасічник також представив людей, які допомагали команді в роботі над автомобілем. Це випускники КПІ Олександр Сільченко і Петро Кошовий, мотомеханік Юрій Дубровський, директор автопарку №8, КП "Київпастрас" Роман Щіпков; працівники ММІ доц. Володимир Кореньков, доц. Юрій Бесарабець, доц. Олександр Тимошенко, доц. Петро Вишневський, викладач Антон Бабак, викладач Валерій Піманов, учбовий майстер Микола Літош, інженер Олег Ніконенко.

Створення боліда стало можливим завдяки виграним грантам Nescafe Ідея-Х (www.ideax-nescafe.com.ua) та конкурсу

соціальних проектів від Сан Ін Бев. Крім того, матеріалами та необхідним обладнанням команді допомагали компанії Bosch, ЗМ, KDTU.

Команда висловила вдячність ректору Михайлу Згуровському, проректору Петру Киричку, директору ММІ Миколі Бобиру за підтримку в реалізації проекту.

Після короткого вітального слова проректора з виховної роботи Петра Киричка присутнім було представлено сам автомобіль – гоночний болід з двигуном об'ємом 600 куб.см. Швидкість 100 км/год він розвиває за 4 секунди. З цим болідом команда побувала у вересні на одному з етапів змагань Formula SAE, що відбувся в місті Мост, Чехія.

Після того як присутні оглянули болід, член команди Стас Петін сів за кермо, виїхав на вулицю Політехнічну і продемонстрував їзду по прямій. Через обмежену величину дистанції та норми безпеки швидкість не перевищувала 70 км/год, хоча болід може розвивати швидкість 130 км/год (більша заборонена правилами Formula SAE).

Команда планує продовжити вдосконалювати болід та займатися розвитком інженерної творчості студентів КПІ. Вже найближчим часом відбудеться набір нових членів до команди. У планах на наступний рік – створення першої відкритої інженерної fablab лабораторії, організація освітньої платформи для студентів та участь у міжнародних змаганнях Formula SAE.

За кермом боліда Стас Петін

Formula SAE – найбільші інженерні змагання серед технічних ВНЗ світу. Вони проходять щороку, починаючи з 1981 р. Учасники мають самостійно спроектувати, сконструювати, а потім збудувати свій гоночний болід. При цьому необхідно надати весь пакет документів на проект та довести, що прийняті технічні рішення є оптимальними. Також необхідно враховувати економічну складову прийнятих рішень. У 2015 році в змаганнях взяли участь понад 500 ВНЗ світу, в тому числі два з України.

Інф. "КПІ"

Першокурсники у великому місті

Команда гуртожитку №7

Квест-екскурсія "Легенди великого міста", що його традиційно проводить студмістечко НТУУ "КПІ" для першокурсників, пройшов 26 вересня. У цікавій, живій формі студенти вивчали місто Київ, дізнавалися про цікаві місця та легенди однієї з найкращих столиць Європи. Загалом, у квесті взяли участь 14 команд з 12 гуртожитків. Команди склалися з 8 осіб, на маршруті їх супроводжували соціальні працівники та куратори-старшокурсники.

Змагання запам'яталися не лише звивистим маршрутом та цікавими завданнями, а ще й тим, що в місті відбувалося чимало культурних і спортивних заходів. Це сприяло гарному настрою та новим знайомствам. Студенти побачили марш вишиванок, фестиваль на Подолі, спортивні змагання на Майдані Незалежності. Маршрут складався з 11 зупинок біля цікавих місць та пам'яток: Андріївський узвіз, Софійська площа, Золоті ворота, Майдан Незалежності, Пейзажна алея, стадіон "Динамо", Театр ім. І.Франка, Національна опера України, Маріїнський парк. Студенти на маршруті виконували цікаві соціально-комунікативні завдання, що сприяли розвитку навичок спілкування: розфарбовували перехожих у патріотичні кольори, роздавали повітряні кульки дітям, виконували спортивні вправи та розгадували логічні загадки.

За результатами квесту було визначено команди переможців: I місце – гуртожиток №13, II – гуртожиток №7, III – гуртожиток №16. Студенти отримали цікаві подарунки від партнерів заходу.

Квест тривав майже 4 години, за цей час першокурсники дізналися багато нового та ближче познайомилися одне з одним, що є гарним прикладом командної роботи і заохочення до активного способу життя. Попереду на мешканців студмістечка чекають нові заходи та програми.

За інф. студмістечка НТУУ "КПІ"

Гавриш Анатолій Павлович

30 вересня 2015 року пішов з життя лауреат Державної премії України в галузі науки і техніки, заслужений діяч науки і техніки, заслужений професор НТУУ "КПІ", доктор технічних наук, професор **Анатолій Павлович Гавриш** (23.04.1934 – 30.09.2015).

А.П.Гавриш більше 25 років працював у оборонній промисловості, керував великими технологічними підприємствами в галузях НДІ. У 1967 р.

захистив кандидатську, а в 1974 р. докторську дисертацію.

З 1979 р. на запрошення ректора А.П.Гавриш став працювати в КПІ. До 1999 р. очолював кафедру технології ма-

шинобудування, далі передав керівництво кафедрою своєму учню і працював на посаді професора, а з 2011 р. працював у Видавничо-поліграфічному інституті, був членом 2-х докторських рад. За час своєї науково-педагогічної діяльності Анатолій Павлович підготував 24 доктори і 56 кандидатів технічних наук, тисячі інженерів.

А.П.Гавриш автор більше 600 наукових робіт, серед яких 40 монографій, 11 підручників і навчальних посібників, більше 500 статей у спеціалізованих фахових виданнях, закордонних виданнях і виданнях, що входять до наукометричних баз даних, близько 400 патентів на винаходи. До останньої хвилини свого життя він готував статті і матеріали для нових монографій, які тепер закінчуватимуть його діти.

«КИЇВСЬКИЙ ПОЛІТЕХНІК»

газета Національного технічного університету України «Київський політехнічний інститут»

<http://www.kpi.ua/kp>

☎ 03056, Київ-56
проспект Перемоги, 37
корпус № 1, кімната № 221
✉ gazeta@kpi.ua

☎ гол. ред. 406-85-95; ред. 454-99-29

Головний редактор

В.В.ЯНКОВИЙ

Провідні редактори

В.М.ІГНАТОВИЧ

Н.Є.ЛІБЕРТ

Керівник прес-служби НТУУ «КПІ»

Д.Л.СТЕФАНОВИЧ

Дизайн та комп'ютерна верстка

І.Й.БАКУН

Л.М.КОТОВСЬКА

Комп'ютерний набір

О.В.НЕСТЕРЕНКО

Коректор

О.А.КІЛІХЕВИЧ

Ресстраційне свідоцтво Кі-130

від 21. 11. 1995 р.

Друкарня ТОВ «АТОПОЛ»,

м. Київ, бульвар Лепсе, 4

Тираж 2000

Відповідальність за достовірність інформації несуть автори. Позиція редакції не завжди збігається з авторською.

УВАГА!

Оголошується I частина мистецького конкурсу «ТАЛАНТИ КПІ – 2015»

Роботи приймаються до 30 жовтня за номінаціями:

живопис, графіка, скульптура, декоративне мистецтво, вишивка.

За довідками звертатися:

Центр культури і мистецтва НТУУ «КПІ», к. 201, Картинна галерея, тел.: 454-91-35.